

ZOOLOGY AND VETERINARY MEDICINE

UDC 631.223.4.01

Яковчук Віктор Станіславович

кандидат сільськогосподарських наук, с.н.с., завідувач лабораторії технології

виробництва і переробки продукції вівчарства

Інститут тваринництва степових районів імені М.Ф. Іванова “Асканія-Нова”

Національний науковий селекційно-генетичний центр з вівчарства, Україна

ВИРОЩУВАННЯ ЯГНЯТ У ПЕРІОД ПІДСИСУ ПРИ ВИКОРИСТАННІ ПРОБІОТИКУ «СУБТИСПОРІН»

Одним з ефективних шляхів удосконалення технології ведення вівчарства у напрямку забезпечення нормального фізіологічного статусу і високої продуктивності тварин є застосування пробіотиків, що становлять собою бактеріальні препарати з живих мікробних культур. Їх дія спрямована на корекцію обмінних процесів, що обумовлює зростання продуктивності і підвищення резистентності організму [1]. На сьогоднішній день існує значна кількість пробіотиків, створених на основі лактобактерій, біфідумбактерій, молочнокислих, целлюлозолітичних і інших бактерій [2].

У ІТ “Асканія-Нова”, розроблено технологічний спосіб профілактики шлунково-кишкових захворювань ягнят у період підсису, що базується на використанні препарату пробіотичної дії – “Субтиспоріну”.

Пробіотик Субтиспорін це бактеріальний препарат з живих мікробних культур, представників нормофлори кишечника, – не викликає побічних реакцій, не має протипоказань до застосування. Основа препарату «Субтиспорін» – промислово цінний штам *Bacillus subtilis* 090 – володіє високими антагоністичними властивостями відносно збудників кишкових інфекцій: грамнегативних - представників родів *Klebsiella*, *Escherichia*, *Salmonella*, *Proteus*, *Pseudomonas*; грампозитивних – *Staphylococcus*, *Streptococcus*[3].

Проведена робота є одним з етапів завдання щодо розробки комплексу технологічних рішень інтенсивного виробництва ягнятини і молоді баранини за якістю згідно світових вимог.

Науково-виробничий експеримент було проведено на фізіологічному дворі ІТ «Асканія-Нова» Херсонської області. Для цього за методом груп-аналогів було сформовано дві групи вівцематок з ягнятами (по 16 маток та 16 гол. ягнят у кожній). Новонародженим ягням дослідної групи було використано рідку суміш пробіотику Субтиспорін, яку вводили перорально методом випоювання, попередньо розбавивши у молоці. Дозування: 5мл Субтиспоріну + 5 мл молока, три дні поспіль. Контрольна група не отримувала пробіотик. Дослід тривав до досягнення піддослідними ягнятами 2,0-місячного віку.

Живу масу ягнят визначали шляхом щодакданого індивідуального зважування, а також при постановці та у кінці досліду. Кров для дослідження відбирали з яремної вени трьох ягнят від кожної групи до ранкової годівлі, використовуючи в якості антикоагулянту гепарин. Гематологічні показники досліджували за загальноприйнятими методиками.

Як показали результати досліджень, використання тваринам дослідної групи лікувально-профілактичного препарату “Субтиспорін” певним чином позначилося на їх живій масі (табл.1).

Таблиця. 1. Показники росту піддослідних ягнят за період підсису

Показник	Піддослідні групи тварин	
	контроль	дослід
Жива маса при народженні, кг	4,20±0,19	4,45±0,24
Жива маса у 2,0-міс. віці, кг	19,10±0,68	21,20±0,52
Абсолютний приріст, кг	14,90±0,60	16,75±0,48
Середньодобовий приріст, г	248,7±8,7	279,1±5,04
± до контролю, %	-	12,2
Відносний приріст, %	355	376

Так, технологічний спосіб використання “Субтиспорину” сприяв одержанню у 2,0-місячному віці середньодобового приросту ягнят дослідної групи $279,1 \pm 5,04$ г, що на 12,2 % перевищувало аналогів з контрольної групи ($248,7 \pm 8,7$ г), при $P > 0,99$.

Оскільки абсолютний та середньодобовий приріст одиниці маси тіла за одиницю часу не завжди об’єктивно характеризують швидкість росту, використовують показник відносного приросту, який відображають у процентах. Встановлено, що відносний приріст ягнят контрольної групи становив 355%, тоді як дослідної групи – 376%. Протягом експерименту не зафіксовано жодного розладу шлунково-кишкового тракту у ягнят дослідної групи і поодинокі розлади у тварин контрольної групи.

Поряд з вивченням впливу пробіотику “Субтиспорін” на ріст та розвиток ягнят, нами, визначалися основні морфологічні показники крові. Встановлено, що основні показники крові піддослідних ягнят контрольної і дослідної груп були у фізіологічних межах, властивих тваринам цього віку. Результати аналізу крові піддослідних ягнят наведено у таблиці 2.

Таблиця 2. Аналіз крові піддослідних ягнят

Показник	Піддослідні групи тварин	
	контроль	дослід
Еритроцити, млн./мкл	$7,63 \pm 0,86$	$8,16 \pm 0,13$
Гемоглобін, г%	$9,44 \pm 0,64$	$9,93 \pm 0,42$
Лейкоцити, тис/мл	$7,91 \pm 0,71$	$7,5 \pm 0,3$
Загальний білок, г%	$5,73 \pm 0,24$	$6,02 \pm 0,1$
Альбуміни, г%	$3,17 \pm 0,26$	$2,70 \pm 0,47$
α -глобуліни, г%	$0,44 \pm 0,19$	$0,61 \pm 0,22$
β -глобуліни, г%	$0,42 \pm 0,18$	$0,65 \pm 0,13$
γ -глобуліни, г%	$1,7 \pm 0,44$	$2,06 \pm 0,44$
Са, мг%	$11,33 \pm 0,16$	$11,08 \pm 0,3$
Р, мг%	$5,89 \pm 0,32$	$5,49 \pm 0,43$
Альбуміно-глобуліновий коефіцієнт	1,23	0,81
Кальцій-фосфорне відношення	1,92	2,02

Отримані показники росту піддослідних тварин підтверджуються проведеним гематологічним аналізом крові ягнят. Встановлено, що кількість еритроцитів та гемоглобіну у ягнят контрольної групи була 7,63 млн/мл і 9,44 г%, тоді як у дослідній – 8,16 млн/мл і 9,93г%, або на 6,94% і 5,19% ($P < 0,95$) більше. Кількість лейкоцитів у крові тварин піддослідних груп знаходилася у межах фізіологічної норми. Більш високий вміст лейкоцитів у дослідній групі є показником високої імунологічної реактивності організму ягнят.

Гемоглобіновий індекс у тварин контрольної групи склав 0,81, тоді як у дослідній – 0,82, або на 1,23% більше. Відомо, що кількість загального білка в сироватці крові та співвідношення його фракцій змінюється від дії на організм паратипових факторів. Встановлено, що ягнята дослідної групи, яким орально використовували лікувально-профілактичний препарат “Субтиспорін” у дозі 5 мл + 5 мл молока три дні підряд, перевершували своїх контрольних аналогів за кількістю загального білка на 5,1% при ($P < 0,95$).

Таким чином, використання “Субтиспоріну” сприяло одержанню у 2,0-місячному віці середньодобового приросту ягнят дослідної групи 279,1г, що на 12,2 % перевищувало аналогів з контрольної групи. При цьому, ягнята дослідної групи, яким використовували лікувально-профілактичний пробіотик “Субтиспорін”, перевершували своїх контрольних аналогів за кількістю загального білка на 5,1%. Це свідчить про достатню кількість структурного матеріалу для забезпечення приростів живої маси.

Список джерел:

1. Кишечна мікрофлора: вплив на неї пробіотиків та пребіотиків / [В.М. Рудіченко, М.О. Одинець, І.І. Тодорашко, В.В. Черватюк] // Фармакотерапія. – 2014. – № 9 (185). – С. 32–35
2. Жила М. І. Фармакологічні властивості пробіотичних кормових добавок та їх вплив на продуктивність поросят при відгодівлі / М. І. Жила, Т. Р. Левицький, І. М. Кушнір // Науково-технічний бюлетень Інституту
3. біології тварин, ДНДКІ ветпрепаратів та кормових добавок. – Львів, 2014. – Вип. 15. – № 1. – С. 158–163.
4. Биопрепарат пробиотик Субтиспорин (Моноспорин) : [Електронний ресурс] / – Режим доступу: https://agrovektor.com/physical_product/133078-biopreparat-probiotik-subtisporin-monosporin.html